

Josep González-Cambray: «La sisena hora incrementaria la qualitat del sistema educatiu»

El conseller d'Educació, que defensa les apostes que siguin transformadores, es mostra disposat a "avançar cap a les mateixes regles de joc" per a l'escola pública i concertada aquesta legislatura

Josep González-Cambray, conseller d'Educació. | Adrià Costa

Els repetits episodis de vaga del curs passat feien pensar que **Josep González-Cambray** (Lleida, 1972) tindria un setembre complicat. El conseller d'Educació va aconseguir atenuar els maldecaps la setmana abans que comencessin les classes, amb un acord amb el conjunt de forces sindicals que permetre desconvocar les aturades previstes, a canvi d'incorporar 3.500 mestres i professors al sistema educatiu a partir del gener que ve. El nou marge de dèficit va permetre disposar de 170 milions d'euros més per a la carpeta d'educació, destinats a satisfer una de les grans demandes dels docents, reduir una hora lectiva per afavorir una millor resposta a l'alumnat.

Amb la relació amb els sindicats reconduïda, Cambray valora en aquesta entrevista amb **NacióDigital** l'estrena del curs, marcada per l'avançament del calendari, la reducció de ràtios i el primer pas cap a la gratuïtat de l'Infantil 2. El conseller, molt discutit en els darrers mesos per la pugna amb els representants del professorat, defensa l'aposta per la transformació que fa el Departament, posa l'accent en la necessitat d'enfortir l'ús del català a les aules i subratlla la voluntat de continuar amb la línia de canvis que reverteixin desigualtats, sense defugir el debat sobre la implantació de la sisena hora, una de les grans diferències entre l'escola pública i

concertada.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=TysA0MPIFHo>

- Han passat uns dies des de l'inici del curs. Ara en pot fer un primer balanç menys genèric que el que es podia fer el 5 de setembre.

- Des del Departament d'Educació estem molt satisfets de l'inici de curs. Haviem fet moltíssima feina per tal que tot estigués a punt el 5 de setembre a les escoles i el 7 de setembre als instituts. I s'està demostrant que la feina estava ben feta. És un curs molt important, perquè comencen una etapa educativa després de la pandèmia, en què no aplicarem mesures sanitàries: sense mascaretes a les aules i sense grups bombolla. Hi ha un altre element important de l'inici de curs: comencem sense aplicar el 25% de castellà a les aules.

"Haviem fet moltíssima feina per tal que tot estigués a punt el 5 de setembre a les escoles i el 7 de setembre als instituts. I s'està demostrant que la feina estava ben feta"

És un curs que també arrenca amb un acord amb els sindicats, després d'haver revertit retallades de més de deu anys. I feia més de 20 anys que no hi havia un acord per unanimitat amb els sindicats representats a la mesa sindical. Tindrem el curs amb el número més alt de mestres i professors de la història d'aquest país i també encetem transformacions educatives que són bones per a l'alumnat: els canvis en el calendari, la gratuïtat de l'Infantil 2 a les escoles públiques, la reducció de ràtios, la no renovació de concerts amb les escoles que separen nens i nenes, l'aplicació de nous currículums i l'aposta per la Formació Professional. En síntesi, comencem amb molta força.

- Les incidències per encaixar els horaris dels docents i les activitats de lleure, amb la contractació de monitors, s'han resolt satisfactòriament?

- M'atreveria a dir que molt satisfactòriament. La nostra responsabilitat era que l'avançament de curs ens trobés amb tota la feina feta. Per primera vegada, el professorat sabia des del mes de juny on començaria les classes. I això no havia passat mai, perquè fins ara ho sabien a finals de juliol. S'ha complert el que vam dir per tal que es pogués preparar el curs amb garanties.

"El servei de monitors d'educació en el lleure de les tardes ha funcionat. Hi ha hagut algunes incidències, és cert, però era inevitable que hi fossin"

A més a més, des del juliol totes les escoles tenien un contracte signat per tal de prestar al setembre el servei d'educació en el lleure durant les tardes. Per què? Perquè la mesura d'avançar l'inici de curs té dues vessants. La primera, afavoreix l'alumnat, perquè redueix el temps de desconexió de l'estiu, especialment per als alumnes vulnerables que no tenen les mateixes oportunitats per accedir als casals. I, la segona, és una mesura de conciliació familiar, perquè les famílies tenen el mateix horari al setembre que a l'octubre, novembre o desembre. I això és el que ha passat. El servei de monitors d'educació en el lleure de les tardes ha funcionat. Hi ha hagut

algunes incidències, és cert, però era inevitable que hi fossin. Les hem anat resolent amb els equips directius i els serveis territorials.

[noticiadiari]2/239297[/noticiadiari]

- Resseguint el seu discurs s'arriba a la conclusió que l'avançament del calendari ha vingut per quedar-se, sigui quina sigui l'anàlisi que se'n faci després del primer setembre d'aplicació.

- L'avançament del curs escolar ha vingut per quedar-se, perquè és una bona mesura per a l'alumnat. Quan vaig entrar de conseller, tenia quatre informes del Consell Escolar dels darrers deu anys que deien a Educació que s'avancés l'inici del curs. Perquè està comprovat que reduint el temps de desconnexió a l'estiu i que els alumnes vulnerables tinguin accés una setmana més a les beques menjador i tot l'horari escolar és bo per al país. Què farem ara? Ho avaluarem amb tothom, per prendre decisions de cara al curs 2023-24.

Josep González-Cambray Foto: Adrià Costa

- Aquests primers dies han estat marcats per la calor, com el final de curs passat. El Departament d'Educació ho ha abordat enviant ventiladors als centres. A curt termini, hi ha alguna alternativa?

- Ja s'havia fet feina en aquest sentit. Un dels motius pels quals vam dir que l'horari lectiu del setembre s'allargués només fins al migdia era per la variable de la calor, pel confort tèrmic a les escoles. En aquesta carpeta, cal distingir actuacions a curt, mig i llarg termini. A curt termini, acompanyem escoles i instituts per adaptar els patis, posar tendals o dotar-los de ventiladors. Però cal mirar cap a on volem anar? Volem centres amb sostenibilitat i eficiència energètica i, durant aquest curs, incrementarem les actuacions d'obres, amb una nova partida destinada al confort tèrmic, i també amb recursos de fons europeus per fer estanques les façanes. En tots els

centres educatius construïts a partir de l'any 2008, que són uns 500, adequarem els mecanismes d'aire perquè també puguin refrigerar. I, a llarg termini, hem de fer una avaluació centre per centre i analitzar solucions en cadascuna de les zones climàtiques, per avançar cap a la renaturalització dels patis i la instal·lació de plaques fotovoltaïques als centres.

- Quina traducció tindran aquests recursos destinats a obres?

- Des de la millora dels tancaments dels centres fins a la instal·lació de tendals, passant per dispositius que permetin una baixada de temperatura més ràpida a les escoles.

- El curs ha començat sense vagues, després d'un acord a última hora amb els sindicats, i amb el record encara fresc de les nou jornades d'aturades l'any passat. Per què ha costat tant?

- Faig una prèvia per explicar com hem arribat fins aquí. No es pot dir que no escoltem i consensuem, perquè no es correspon amb els fets. Sempre es poden fer les coses millor, però no ha faltat diàleg, ni consens, ni participació. El primer que vaig fer com a conseller va ser preguntar als equips directius i mestres del país com els podia ser més útil. No s'havia fet mai i vam rebre més de 50.000 respostes. Tot s'ha de decidir entre tots, i tant que sí. Però hi ha una sèrie de decisions que s'han de prendre i que, si sabem que són bones per a l'alumnat, no poden dilatar-se. En política, pots gestionar o pots transformar. En un moment en què tots compartim que el sistema educatiu té marge de millora, hem de ser capaços de prendre decisions diferents de les que havíem pres fins ara perquè passin coses diferents de les que havien passat fins ara. Per què? Per incrementar la qualitat del sistema educatiu. Quan transformes, quan no et limites a gestionar, els canvis ni són ràpids, ni són fàcils ni agraden a tothom. I això hi hem de sumar dos anys de pandèmia, el cansament emocional i el malestar acumulat per les retallades.

"En un moment en què tots compartim que el sistema educatiu té marge de millora, hem de ser capaços de prendre decisions diferents de les que havíem pres fins ara perquè passin coses diferents de les que havien passat fins ara"

Nosaltres teníem una sèrie de reclamacions sindicals i el que vam fer va ser donar-hi resposta el més aviat possible en funció de les disponibilitats econòmiques. Des del primer dia vam convocar els sindicats i els vam fer propostes diferents. Vam fer fins a set propostes d'acord, en funció de les disponibilitats econòmiques. I, com que no ho podíem resoldre tot alhora, ho vam calendaritzar. Què succeeix abans de començar el curs? En el moment en què se'ns confirma que s'incrementa el sostre de déficit, amb el president de la Generalitat i el conseller d'Economia decidim dedicar 170 milions d'euros a partir de l'1 de gener del 2023 per reduir una hora lectiva de mestres i professors. En el sistema educatiu hi ha moltes reptes, i alguns els podem tirar endavant i d'altres no en funció de la disponibilitat pressupostària. Com més diners es puguin destinar al sistema educatiu, millor. Demano que fem un front de país. Els diners que dediquem a l'educació d'un país no depenen només de la conselleria d'Educació, depenen de l'aposta en l'àmbit educatiu. Des de tots els grups parlamentaris, des de tots els àmbits del Govern, des dels ajuntaments hem d'apostar per incrementar els recursos en educació, acostant-nos a la inversió d'un 6% del PIB.

- Dolors Collell, la responsable del Departament d'Educació en la negociació amb els sindicats deia, en una entrevista a NacióDigital el 24 de maig, que amb els docents ?només

hi havia un conflicte laboral?.

- Els sindicats fan reclamacions laborals. Nosaltres atenem aquestes reclamacions i volem revertir retallades. L'acord d'aquest setembre ens permetrà que, a partir del gener, tinguem més mestres i professors que en cap altre moment de la història del sistema educatiu català, i no és el moment en què tenim més alumnat. Dit això. Hi ha polítiques educatives que no afecten els drets laborals i aquestes són les decisions que pren la conselleria, parlant i consensuant-les amb tothom. De les reclamacions que feien els sindicats, hi ha dos exemples de polítiques educatives que no afecten els drets laborals: el decret de plantilles, que s'emmiralla en els sistemes educatius a escala mundial que més avancen; i l'avançament del curs escolar.

El conseller d'Educació, a les instal·lacions del Departament Foto: Adrià Costa

- Al marge de la reversió de les retallades, les demandes dels docents en el darrer curs també incloïen reivindicacions històriques com la inversió d'un 6% del PIB català en Educació, com fixa la llei d'educació de Catalunya i que no s'ha complert mai. Ens hi podem aproximar o és una utopia?

- Pels que ens dediquem a la política, les utopies no existeixen, perquè una cosa és impossible que passi fins que passa. No semblava fàcil un acord amb els sindicats i l'hem assolit. En el sistema educatiu hem de somiar, hem de pensar en gran i hem de tenir mirada llarga.

- Potser creu que és viable una inversió en educació que arribi a un altre percentatge del PIB?

- El que hem de fer és tenir el màxim de recursos possibles per a l'educació. L'any 2023 tindrem, una altra vegada, el pressupost més alt de la història per destinar al sistema educatiu. És suficient? En volem més.

- Parlant d'inversió en educació, el va sorprendre que entre les reclamacions dels docents no hi figurés l'aplicació de la sisena hora, que redueix desigualtats entre la pública i la concertada?

- Em va sorprendre que no hi haguessin reclamacions cabdals com l'escola inclusiva. És el proper salt qualitatiu que hem de fer, ens ho hem de creure i hem de ser capaços d'estructurar-ho. Quan comences un camí de reducció de ràtios, ja no pots tirar enrere. Quan comences a distribuir l'alumnat identificant-lo en situació de vulnerabilitat abans que entri en una escola, reservant les places i acompanyant-lo econòmicament, estàs transformant el sistema educatiu. I, en el marc d'aquestes transformacions, hem de ser capaços d'aconseguir que el que decidim vingui per quedar-se.

"La sisena hora? Estic disposat a avançar cap al servei educatiu de Catalunya aquesta legislatura. I això vol dir avançar cap a les mateixes regles de joc i les mateixes condicions per a tots els centres finançats amb fins públics"

- I quin és el pla en relació a la sisena hora?

- En el sistema educatiu tenim molts reptes i la qualitat del sistema acabarà incrementant-se amb la suma dels efectes de les decisions que prenem. La sisena hora seria una mesura que podria incrementar la qualitat del sistema educatiu. Ho haurem de veure en el moment que sigui possible desplegar-la, si aquesta és una mesura prioritària en aquell moment. Un exemple: quan es va aplicar la sisena hora a l'escola pública van haver-hi mobilitzacions en contra, van haver-hi vagues en contra. Per tant, hem de ser capaços de destriar les vagues, el malestar i soroll de com allò afecta l'alumnat. Prendre decisions en funció del que és bo per l'alumnat i no en funció de les reaccions que tindrà la comunitat educativa, que per a nosaltres també són importants.

- Està disposat a obrir la carpeta de la sisena hora en aquesta legislatura?

- Estic disposat a avançar cap al servei educatiu de Catalunya aquesta legislatura. I això també fa molts anys que no es diu. I això vol dir avançar cap a les mateixes regles de joc i les mateixes condicions per a tots els centres finançats amb fins públics.

Cambray, en un moment de l'entrevista amb NacióDigital Foto: Adrià Costa

- Vinculat als canvis al calendari, hi ha el debat de la feina dels mestres al juliol. Els companys del diari Ara van documentar que mai s'ha superat el percentatge de 30% de docents que fessin formació al juliol. Ho troba raonable?

- No voldria enfocar-ho com si un conseller ho ha de considerar raonable o no. Preferiria apuntar què necessita el sistema educatiu per avançar. I el sistema educatiu necessita una formació permanent, també diferent del que s'ha fet històricament, amb més transferència dins de l'aula, i a la mida dels projectes educatius. Hem de tenir una formació més útil i amb més transferència dins de les aules, i hem iniciat aquest camí. I com més formats tinguem els nostres mestres i professors, segur que més fàcil serà incrementar la qualitat dins de les aules. Durant els anys 2011 i 2015 vaig ser professor de tecnologia a Sant Andreu. Els meus pares eren mestres. Al final, aportem les màximes eines al sistema educatiu perquè un mestre pugui fer bé la seva feina dins de l'aula.

- Parlant d'aules. Vostè es va congratular que cap classe aplicarà el 25% de castellà aquest curs. Què passarà si el Tribunal Constitucional intervé?

- Ho veurem quan es pronunciï, però el que li garanteixo que passarà és que continuarem lluitant amb totes les nostres eines per defensar el nostre model d'escola catalana i per enfortir-lo. Què hem fet fins ara i què farem en qualsevol resposta del Tribunal Constitucional? Hem fet una resposta de país, hem perseguit el màxim consens polític, social i pedagògic, i ens hem dotat d'un nou marc normatiu que impossibiliti aplicar percentatges d'aprenentatge dins de les aules. Aquest curs el comencem sense aplicar el 25% de castellà en cap aula d'aquest país.

El conseller d'Educació planteja un pla d'impuls del català a les aules aquest curs Foto: Adrià Costa

- Una crítica al nou marc normatiu és que aquest permet que els centres puguin fer créixer la presència de castellà, segons el criteri de la direcció. Es poden quantificar els centres que apostin per incrementar l'ús del castellà?

- Els centres han tingut llibertat sempre per fer els seus projectes al servei de l'alumnat, no l'hem incrementat amb la nova legislació. Els centres són els que coneixen els seus nens i nenes i joves, amb noms i cognoms. I, en funció de les necessitats de cada centre i les metodologies d'aprenentatge, cada escola i cada institut fa el seu projecte lingüístic. I això el que ha de fer és garantir que l'alumnat assoleixi competències orals i escrites en català i en castellà quan s'acaba 4t d'ESO. I com més llengües, millor. Nosaltres fem el seguiment perquè aquests projectes lingüístics, en funció també dels resultats de les competències bàsiques, tinguin el resultat que nosaltres volem. I aquí, com sempre, també hi ha marge de millora.

"Un mestre o un professor no pot triar la llengua amb què fa la classe. Ho marca el projecte lingüístic. I això sabem que fins ara no s'estava complint a tot arreu"

- És tan important combatre l'ofensiva judicial com que hi hagi una implicació dels docents a l'hora d'emprar la llengua?

- Superades les ingerències judicials, el que hem de fer és incrementar l'ús del català a l'escola. Tenim un pla d'impuls del català que ja hi ha més de 200 centres educatius que l'han aplicat. I és molt important perquè estan garantint que els projectes lingüístics que tenen escrits els centres educatius acabin sent una realitat dins de l'aula. Un mestre o un professor no pot triar la llengua

amb què fa la classe. Ho marca el projecte lingüístic. I això sabem que fins ara no s'estava complint a tot arreu. Ara iniciem un camí perquè, primer, el docent no triï la llengua amb què fa la classe, però també per oferir sensibilització i dotar d'eines el professorat per les diferents situacions que es troben dins d'una aula a nivell lingüístic.

Cambray defensa la gestió de la conselleria en l'oferta de Formació Professional Foto: Adrià Costa

- Catalunya fa anys que conviu amb més de 1.000 barracons al país. I, a més a més, la gran majoria hi són des de fa més de deu anys. està preocupat per la normalització d'aquesta realitat?

- Sí, em preocupa, però hi ha motius que expliquen aquests números a dia d'avui. Primer, que no hem tret mòduls dels centres educatius els darrers dos o tres anys perquè hi havia la pandèmia i els centres s'havien d'organitzar en funció de criteris sanitaris. Com més espai disposessin, millor. I molts d'aquests mòduls encara els aguantem per aquest motiu. No només això. També hem iniciat un camí de reducció de ràtios. Això vol dir crear més grups. Tot i tenir menys nens i nenes, el sistema educatiu té més grups que el curs anterior. Per tant, hi ha escoles en les quals no hem tret el mòdul perquè hem incrementat un grup. I tercer element, creixement de la Formació Professional.

"Ni que disposéssim de recursos il·limitats, l'oferta de la Formació Professional, a dia d'avui, gairebé no la podríem incrementar més en l'educació pública perquè no disposem d'espais"

- La Formació Professional (FP) depèn dels barracons?

- Aquest curs hem incrementat l'FP més que els darrers cinc anys junts. I si apleguem aquest i l'anterior, ho hem fet més que els 12 anys anteriors junts. Als instituts on hi havia mòduls i ampliem l'oferta, els mòduls no els retirem. Necessitem espais. De fet, ni que disposéssim de recursos il·limitats, l'oferta de la Formació Professional, a dia d'avui, gairebé no la podríem incrementar més en l'educació pública perquè no disposem d'espais. I perquè habilitar espais no es fa d'un dia per l'altre.

El titular d'Educació valora els esforços fets a favor de l'escola inclusiva Foto: Adrià Costa

- Tot i l'esforç en l'FP, aquest curs hi ha hagut disfuncions, amb 20.000 alumnes sense plaça a pocs dies de l'inici del curs. El Departament d'Educació està plenament satisfet del resultat de l'arrencada d'aquest curs?

- No. Si em pregunten com a conseller si estic plenament satisfet amb algun àmbit de gestió educatiu, quasi sempre diré que no, perquè sempre reconeixeré que podem fer les coses una mica millor avui del que les fèiem ahir.

- Li preguntem d'una altra manera. Creu que han estat a l'altura pel que fa a l'FP?

- Sí, sens dubte. Continuem tenint marge de millora a l'hora de simplificar el procediment de sol·licituds i matrícules. Però no és que hi hagi hagut disfuncions, és que cada any, a aquestes alçades, hi ha alumnat que inicia una nova sol·licitud en funció de les places que han quedat alliberades o l'alumnat que no s'ha matriculat. Que cada any passi no justifica que hagi de seguir passant. Per això, per primera vegada, aquest any monitoritzem l'alumnat des que fa la sol·licitud fins que fa la matrícula. I això ens permet donar resposta el més aviat possible. En qualsevol cas, tothom qui vulgui cursar estudis de Formació Professional tindrà plaça.

- Famílies i docents coincideixen a dir que les escoles ordinàries, majoritàriament, no estan prou preparades per atendre les necessitats especials. S'ha impulsat una inclusió d'aquest alumnat sense els recursos suficients?

- S'ha impulsat una inclusió d'aquest alumnat amb els recursos que disposem a cada moment. I cada any augmenten. Ho dic diferent: estem atenent 160.000 alumnes amb necessitats educatives especials. El pressupost que hi destinem és el doble del pressupost de la memòria del decret d'inclusiva. És suficient? No. Perquè no tindrem una escola inclusiva fins que tot l'alumnat del país, tothom, estigui en una aula ordinària amb els recursos que necessitin per estar el més ben atesos possible.

Cambray admet que la gratuïtat de l'Infantil dependrà de la disponibilitat pressupostària Foto: Adrià Costa

- Aquest curs s'estrena la gratuïtat d'Infantil 2. Quin calendari preveu per al desplegament de la mesura als altres cursos de l'escola bressol?

- El que pretenem és avançar cap a la gratuïtat de l'Infantil 0 i Infantil 1. Quin any ho farem? No els ho puc confirmar.

- Depèn de la disponibilitat pressupostària?

- Exacte. Ho farem el més aviat possible, tenint en compte que hem de prendre altres decisions i donar resposta a altres reptes del sistema educatiu. Per tant, no es pot fer tot alhora. I quan decideixes fer una cosa, no les pots fer totes alhora.

- Sobre la davallada mitjana en les assignatures de matemàtiques i llengua estrangera en la prova de competències bàsiques, es va assenyalar a la pandèmia com a responsable parcial d'aquests resultats, deixant una altra part a l'anàlisi posterior. Però tenen clar quin és el camí per revertir-ho?

- Això va molt en la línia de la transformació educativa dels currículums i de com aprenen els nostres alumnes. Perquè justament aquests dos àmbits, anglès i matemàtiques, la metodologia i la motivació per aprendre pot jugar-hi un paper molt important. Sabem que la davallada no es produeix per igual a tot l'alumnat. S'accentua en els estudiants en situació de vulnerabilitat, i també sabem que ho fa independentment de la titularitat del centre educatiu. Per això, hem ampliat els centres que reben recursos dels 26 milions d'euros del pla de millora d'oportunitats educatives, passant de 500 centres a 750. Alhora, prioritzem que dins d'aquest pla hi hagi una línia de millorar de l'anglès i les matemàtiques, tant a les activitats lectives a classes com les que es fan en horari no lectiu.

Josep González-Cambray, al seu despatx al Departament d'Educació Foto: Adrià Costa